

Project plas dras en zwaluwwand

Jaarverslag 2014

- **Aan en verkoop**
- **Advisering**
- **Taxaties**
- **Huur en verhuur**

Specialismen:

- **Woonhuizen**
- **Bedrijfspannen**
- **Agrarische objecten**

Inhoudsopgave

<u>Organisatie</u>	5
<u>Van de Redactie</u>	7
<u>Beste veehouders en loonwerkers</u>	9
<u>Van de voorzitter</u>	10
<u>Resultaten nestkasten 2014</u>	12
<u>Werkgroep nazorg</u>	14
<u>Zorgenkindjes in het moderne boerenland</u>	17
<u>Project Plas Dras, Oeverwaluwwand en Vogelkijkhut</u>	19
<u>Aanvraag plasdras Familie Brandsma, Bolsward</u>	22
<u>De Winterkoning</u>	25
<u>De Velduil</u>	29
<u>Werkgroep Kerkuilen</u>	30
<u>Natuurverhaal</u>	31
<u>Tellingen en waarnemingen Eelco Brandenburg</u>	33
<u>Van de penningmeester</u>	39
<u>Flipper de gans krijgt van Siep een tweede kans</u>	40
<u>Nazorgcijfers per rayon (hoofdsoorten)</u>	41
<u>Doet Fryslân genoeg voor de kievit?</u>	48
<u>Overige soorten in ons wachtgebied</u>	50

GRUNSTRA
ARCHITECTEN
GROEP BNA

heldere ideeën, heldere architectuur

Postbus 128 8700 AC Bolsward tel. 0515 573646 grunstra@grunstra.nl

Zien is geloven

Je kunt urenlang voorbespreken en nabeschouwen, maar de natuur is op z'n mooist als je het live meemaakt. Net als het betere drukwerk. Dat moet je met eigen ogen zien. Met eigen handen voelen. Strak vakwerk dat ook mooi blijft als je er met je neus bovenop zit. Dat is onze uitdaging. Daar doen we het voor. www.vandereems.nl

Organisatie

Vogelwacht Bolsward e.o., opgericht 28 februari 1947, aangesloten bij de BFVW. Aantal leden 354 en rond de 30 jeugdleden.

Bestuur:

Voorzitter: E. Rosenau, Kleine Dijlakker 32, 8701 HX
Bolsward. [Tel:06-13464297](tel:06-13464297) e-mail: rosenau1@gmail.com

Secretaris: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD
Bolsward. [Tel:0515-579471](tel:0515-579471) e-mail: vogelwachtbolsward@outlook.com

Notulist en agendabeheer: M. van Spanning, Harlingerstraat 53a, 8701 WR
Bolsward. [Tel:06-42753632](tel:06-42753632) e-mail: vogelwachtnazorg@outlook.com

Penningmeester: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD
Bolsward. [Tel:0515-579471](tel:0515-579471) e-mail: vogelwachtbolsward@outlook.com

Nazorg coördinator administratief: J. K. van Lingen, Singel 8, 8765 LL
Tjerkwerd. [Tel:0515-579097](tel:0515-579097) e-mail: bettyjaap@ziggo.nl

Nazorg coördinator veldwerk: M. van Spanning, Harlingerstraat 53a, 8701 WR
Bolsward. [Tel:06-42753632](tel:06-42753632) e-mail; vogelwachtnazorg@outlook.com

Leden- en donateurs administratie: G. Hofstra, Fûgelleane 36, 8702 CD
Bolsward. [Tel:0515-579471](tel:0515-579471) e-mail: vogelwachtbolsward@outlook.com

Doel Vogelwacht Bolsward e.o.:

Bescherming en telling van de weidevogels, wintervoeding voor zang- en water-
vogels. Het beschikbaar stellen en controleren van nestkasten in Bolsward.
De bewoners en met name de jeugd van Bolsward e.o. betrekken bij de natuur.

Foto uit oude doos: Wintervoeding door D. Ykema

Foto: Wintervoeding door R.O. Stoelinga

Functionele leden:

Jeugdcoördinator: D.H. Kuperus, Wibrandusstraat 1, 8701 AC
Bolsward. [Tel:0515-577441](tel:0515-577441) e-mail: kujo71@hetnet.nl

Foto's jeugdvogelwacht 2014.

Redactie Jaarverslag: Ph. de Vries, De Lijp 12, 8702 CG Bolsward.
[Tel:0515-576129](tel:0515-576129) e-mail: vogelwachtnazorg@gmail.com
R. de Lange, Groot Kerkhof 9, 8701 HG Bolsward
[Tel:06-11195698](tel:06-11195698) e-mail: r.de.l@home.nl

Webmaster: R. de Lange, Groot Kerkhof 9, 8701 HG Bolsward
[Tel:06-11195698](tel:06-11195698) e-mail: r.de.l@home.nl

Advertentiewerving en koekactie: J. Ykema, de Wilster 1, 8702 CH
Bolsward. [Tel:0515-575951](tel:0515-575951) e-mail: jp.ykema@gmail.com

Vliegende brigade:
W. Terra: [Tel:0515-575428](tel:0515-575428) Mobiel: [Tel:06-29230697](tel:06-29230697)

Wintervoeding: R.O. Stoelinga, [Tel:0515-573822](tel:0515-573822)

Financiële gegevens

Bankrelatie: Rabobank Bolsward, rek.nr.: NL16RABO.03087.07.311

Website: www.vogelwachtbolsward.nl

Van de Redactie

Voor u ligt wederom een mooie jaargids. We hebben hier weer heel wat uurtjes aan besteed. Wij hopen dat u met veel plezier deze gids leest en houden ons aanbevolen voor op- of aanmerkingen ter verbetering of verfraaiing van onze gids. Graag zien we artikelen, anekdotes of foto's van leden tegemoet om in onze jaargids te plaatsen. Ook artikelen of foto's uit de oude doos willen we graag plaatsen.

Wat gaat er zoal, achter de schermen, vooraf om tot een mooie jaargids te komen?

Vanaf begin november tot half januari zijn de redactieleden Rutger de Lange en Philip de Vries 's avonds vele uurtjes bezig om een mooie gids samen te stellen. Dit doen we thuis bij Rutger: bakje koffie en een biertje: gezellig en intensief.

De eerste avond zetten we de grote lijnen uit en dan gaat Philip iedereen die kopie aan moet leveren aanschrijven.

Joop Ykema is dan al op pad om adverteerders te "strikken".

Jaap van Lingen levert de nazorggegevens en grafieken aan.

Marco van Spanning levert de aantallen nazorgers,

hectares nazorggebied en de aantallen veehouders aan.

Van elke werkgroep wordt een artikel aangeleverd: Uilen, nestkasten (broedzorg) en nazorg.

Eelco de Lange levert altijd twee mooie artikelen over een bijzonder vogel.

Eelco Brandenburg wordt gevraagd om zijn zwaluwtelling en waarnemingen aan de wacht beschikbaar te stellen. De voorzitter gaat met het voorwoord van de gids aan de slag.

Onze secretaris, Gosse Hofstra, is hierin de spin in het web en doet hiernaast, samen met Joop Ykema, ook nog de koekactie, die omtrent deze tijd van start gaat.

Tevens levert de secretaris de aantallen aan van leden en donateurs en schrijft een kort stuk over de financiële toestand van de wacht.

Rutger begint met de layout.

Als alle kopie en artikelen binnen zijn, gaan we aan de invulling van de gids werken, opmaak en layout is het vakgebied van Rutger. Philip werkt waar nodig kopie tekstueel bij. Dit neemt vele avonden in beslag.

Als alles, naar onze tevredenheid, op papier staat, wordt dit ter inzage en correctie aangeboden aan Joop Ykema, eerder werkzaam in het onderwijs en meester in de Nederlandse taal. Punten, komma's, zinsopbouw en frisismen worden consequent getackeld.

Dan leggen Rutger en Philip de laatste hand aan de gids en volgt overleg over de aantal te drukken exemplaren.

Rutger levert de kopie van de gids panklaar aan bij Hanzedruk (vd Eems). Philip bespreekt met Hanzedruk de aantallen, soort papier, leveringsdatum en offerte.

Autobedrijf STOEBO

De Marne 104
8701 MC Bolsward
T 0515 572626

www.stoebo.com

Zo hebt u een indruk wat er allemaal achter de schermen wordt gedaan om deze mooie gids tot stand te brengen.

Ook dit jaar wist Joop Ykema weer vele ondernemers bereid te vinden om te adverteren in onze gids. Hartelijk dank hiervoor. Zonder adverteerders is de uitgave van deze gids een kostbare aangelegenheid voor onze wacht.

Graag maakt de redactie u er nog op attent dat we een zeer mooie website hebben. Dat we graag leuke verhalen, waarnemingen in de natuur en natuurlijk mooie foto's willen plaatsen. Mail dit naar onze webmaster Rutger de Lange. (zie personalia in deze gids)

Namens de redactie bedanken we ieder weer voor zijn inbreng en inzet. Samen zijn we sterk en vele schouders maken het werk licht.

KOOP BIJ ONZE ADVERTEERDERS

Zij hebben mede mogelijk gemaakt dat wij dit jaarverslag uit konden geven.

Rutger de Lange

Philip de Vries

UW ALLROUND DIERENZAAK

**voor al uw
dierenbenodigdheden
en hengelsport**

DIERENSPECIAALZAAK A.P. VAN DER FEER

Dijkstraat 13-15 8701 KB Bolsward Tel: 0515 - 58 12 52
E-mail: dierenwinkel@apvdfeer.nl Website: www.apvdfeer.nl

Beste veehouders en loonwerkers

Als u in het broedseizoen van plan bent werkzaamheden op uw landerijen te verrichten, dan wel vee los wilt laten in een perceel waar weidevogels broeden, bel dan tijdig met de vliegende brigade waarvan W. Terra de coördinator is.

Met name graag extra uw aandacht en tijdig inschakelen van de vliegende brigade daar waar het werkzaamheden op maaispercelen betreft.

Tot de leden van de vliegende brigade behoren de volgende nazorgers:

W. Terra 1e coördinator

Tel:06-29230697

Tel:0515-575428

H. van Abbema

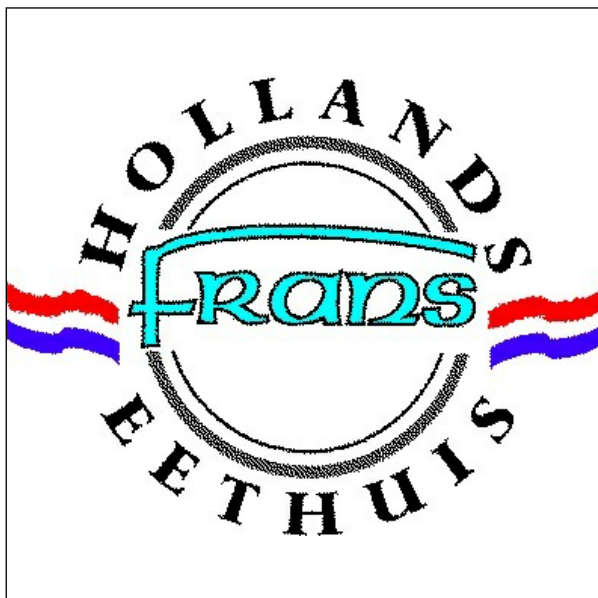
Tel:0517-531995

W. Louwsma

Tel:0515-575151

W. Palstra

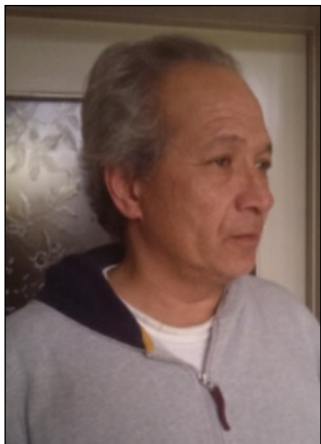
Tel:06-28050635

Verfstunt ! Bolsward
Topkwaliteit voor bodemprijzen

0515-581580 www.verfstunt.nl

Van de voorzitter

Er is alweer een jaar voorbij gevlogen, in het afgelopen jaar zijn we als bestuur met verschillende zaken bezig geweest. Zoals een oeverzwaluwwand welke al in een ver gevorderd stadium is. Evenals een plas-dras op het land van boer Wytze Brandsma en waar we in de buurt een vogelkijkhut met een informatiebord willen plaatsen over de verschillende vogelsoorten die zoal in de weilanden voorkomen en broeden. We houden u op de hoogte via de website van de vogelwacht.

Nu even over heel andere zaken. Zoals jullie waarschijnlijk wel weten is Phillip de Vries gestopt als nazorgcoördinator veldwerk. Wij bedanken Phillip

voor het vele werk dat hij als nazorgcoördinator veldwerk heeft verricht in de afgelopen jaren. Gelukkig is Phillip nog wel beschikbaar voor de redactie van de jaargids in samenwerking met Rutger de Lange. Deze heren besteden er vele uren aan om onze jaargids er weer prachtig uit te laten zien. Philip is tevens betrokken bij de projecten van de vogelkijkhut en de oeverzwaluwwand. Rutger de Lange zet zijn kwaliteiten in voor het ontwerp en de bouwtekening en bestek van de vogelkijkhut.

Na vele leden te hebben gepolst over deze functie van nazorg coördinator veldwerk was er niemand bereidt om deze functie te vervullen hoewel Phillip bereidt was om de nieuwe veld coördinator de eerste tijd in te werken en te begeleiden. Er is zelfs een mailing naar alle nazor-

gers gegaan, maar ook dit had geen effect. Gelukkig was onze notulist en agendabeheerder Marco van Spanning bereidt om deze functie bij zijn andere taken over te nemen eventueel in samenwerking met Phillip.

We hopen dat we op de jaarvergadering in februari kunnen melden dat de koekactie weer een groot succes is geworden. Hiervoor zetten Gosse Hofstra en Joop Ykema zich weer in. Verder wil het bestuur alle vrijwilligers bedanken in de diverse taken die ze op zich genomen hebben.

Eugene Rozenau.

Rosenau Stuc

TRADITIONEEL STUCADOOR

E. Rosenau
Kleine Dylakker 32
8701 AX Bolsward

Tel. 0515-58.19.92 Fax. 0515-58.17.51 Mob. 06-13.46.42.97

Kienstra Bolsward
Steenhandel en Bestratingsbedrijf

Tel: 06 - 50 62 34 45 E-mail: info@kienstrabestrating.nl
Internet: [Http://www.kienstrabestrating.nl](http://www.kienstrabestrating.nl)

U bent van harte welkom in

**MIEDEMA's
FISH & CHIPS**

Verse en gebakken vis
Topklasse zoute haring
Snacks en patat frites
Diverse vismenu's
Soft-ijs
Belegde broodjes
Vakkundig opgemaakte salades

Geopend:
Di/Za 9.00-19.00 uur
Vrijdags tot 19.00 uur

Snekerpoort 7
Tel. 0515 572209

**MIEDEMA's
LUNCHROOM**

Snacks, frites en broodjes
Koffie en gebak
Schep- en softijs
Diverse heerlijke menu's
Diverse biersoorten
Diverse stokbroodjes

Terras op zuiden!

Geopend:
Ma/Za 10.00 - 00.00 uur

Appelmarkt 4
Tel. 0515 575700

Resultaten nestkasten 2014.

Soort nestkast	Aantal	Binnen bebouwde kom	Buiten bebouwde kom
Klein (voor mezen vlieggat 27 t/m 34 mm)	80	75	5
Normaal (voor spreeuwen en spechten vlieggat ca. 45 mm)	1	1	
Groot (voor duiven ca. 90 mm, kauwen, uilen, valken)	3	3	
Selectieve/ Half open (voor boomkruiper, vliegenvanger, kwikstaart etc.)	1	1	
Eendenkorven	8	8	
Totaal:	85/8	80	5

Broedresultaten in nestkasten

Soort vogel	Totaal Broedgevallen	Waarvan succesvol
Koolmees	35	31
Pimpelmees	16	15
Ringmus	7	7
Spreeuw		
Bonte vliegenvanger		
Huismus	1	1
Torenvalk		
Holenduif	2	2
Kauw	1	1
Specht	1	1
Grauwe Vliegenvanger		
Boomklever	1	1
Wilde eend		
Huiszwaluw		
Gierzwaluw		
Boerenzwaluw		
Totaal	64	59

Gosse Hofstra.

Resultaten nestkasten
2014, door W. Palstra

In de Titardusstraat hangen twee mezenkasten. Eén werd bewoond door een koolmees met vier jongen.

Aan het Wiardapad hangen vier mezenkasten en één spechtenkast. De Spechtenkast werd bewoond door een koolmees met vijf jongen. En één mezenkast met een koolmees nog op eieren.

Op de Praamsmalaan hangen twee mezenkasten. Eén werd bewoond met een koolmees met drie

jongen. De ander werd bewoond met een pimpelmees met vijf jongen.

In de Brigarde Irenelaan hangen twee kasten. Eén koolmees op eieren en één (keer) pimpelmees op eieren.

In het Park hangen zeven mezenkasten, één spechtenkast en een grauwe vliegenvangerkast.

Eén met koolmees met vier jongen. Eén met pimpelmees op eieren. Eén met boomklever, deze vogel bleef op het nest zitten. Eén met koolmees vijf jongen.

Spechtenkast met drie

jonge spechten (de grote bonte).

Waarnemingen in het park: Een Boomklever die jongen voerde in een oest van een boom. Een Specht die jongen voerde in een boom en drie jonge Ransuilen.

Wiebe Palstra

eleven
FASHION & LIFESTYLE

Appelmarkt 11 8701 KG Bolsward
tel: 0515-767288

Werkgroep nazorg

Hoe staat ons wachtgebied ervoor?

We hebben 73 rayons, bij 112 veehouders. Hier worden door 81 nazorgers op ongeveer 4100 ha nazorg verricht. De aantallen lopen elk jaar iets achteruit. Vorig jaar hadden we nog 73 rayons bij 116 veehouders en 83 nazorgers op 4300 ha. Er zijn nog een aantal vrije rayons: nummers 20, 21, 56, 67 en 70. Hier zitten weinig of geen weidevogels.

De oorzaak van deze achteruitgang komt door:

- a. de papieren rompslomp en regelgeving (van de overheid);
- b. nazorgers stoppen om hun leeftijd;
- c. het feit dat veehouder zo intensief boert dat er geen vogels meer zijn.

Dit laatste is bij onze wacht nu echt een serieus probleem.

Van de bovenstaande 4100 ha zit op bijna 800 ha geen vogel meer en de vliegende brigade heeft al 900 ha onder haar hoede.

Dus op 1700 ha is niets meer te beleven.

Wat ik enige jaren geleden al vertelde op de algemene leden- en nazorgvergadering is dat vogels zich steeds meer vestigen (laten sturen) op geschikte biotopen. Dus bij weidevriendelijke veehouders en/of veehouders

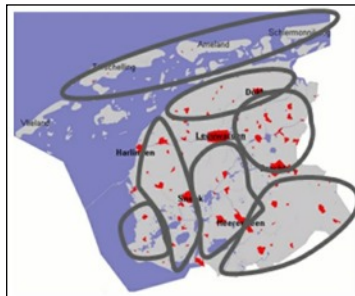

(de Vos als predator)

met intensief beheer op hun landerijen.

Afgelopen seizoen.

Dit seizoen werd, in tegenstelling tot vorig jaar, nu wel het quotum aan Kievitseiëren vol gezocht. We hadden een prachtig voorjaar en weidevogels hebben tot in juni eieren

(Kerngebieden Fryslân)

gelegd en uitgebroed. Op ons eigen rayon is een stuk maïsland ingezaaid met gras. Dit gebeurde net in de broedtijd, maar met behulp van de vliegende brigade en de medewerking van het loonbedrijf en de veehouder zijn er maar weinig nesten verloren gegaan. Hopelijk komen de vogels volgend jaar weer terug op het grasland.

Collectief beheer.

De nieuwste ontwikkelingen voor subsidieverstreking voor weidevogelbeheer liegen er niet om. Veehouders moeten in 2015 nu echt serieus aantonen dat ze geschikt land hebben voor weidevogels en dit met aantallen vogels, broedparen van de afgelopen jaren onderbouwen. Verder moeten ze deelnemen aan een collectief beheer, dus een groot aaneengesloten gebied met goede kansen voor de weidevogel.

Dit zijn de zogenaamde kerngebieden waarvan er

1. Waddenvogels
2. Waadrâne
3. NFW
4. ELAN
5. It Lege Midden
6. Westergo
7. Sudwest Fryslân

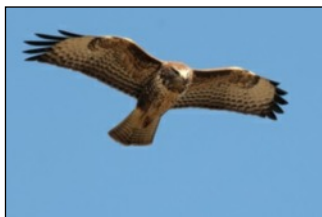
straks 7 in onze provincies levensvatbaar zijn. Binnen de kerngebieden worden aan veehouders alleen nog subsidie verstrekt als ze lid zijn van een ANV (Agrarische Natuur Vereniging) binnen een collectief.

Binnen onze wacht hebben we contact met 2 ANV's, namelijk Gouzzebear Kuststriepe en De Greidhoeke. Het eerste gebied zit rond Allingawier, Makkum en Workum, het tweede rond

Hartwerd, Burgwerd tot onder Wommels.

Het bestuur heeft zeker één keer per jaar overleg met beide ANV's en de contacten zijn goed.

Nazorgers een veehouders zijn van elkaar afhankelijk voor en goede registratie in het KRS: het kievitregistratiesysteem. Voor onze inzet krijgt de wacht één euro per ha. Hiervoor worden de stippenkaarten in het tanklokaal bij de vee-

(de Buizerd als predator)

houders nauwkeurig ingevuld en de nesten en broedparen geregistreerd in het KRS. Onze BFWV levert de veehouders dan de gegevens aan het einde van het broedseizoen.

In 2016 wordt op basis van de gegevens van 2015 een nieuw type beheer afgesloten. Er gaat dan weer veel veranderen voor de veehouders binnen de ANV en collectieven. Ook voor ons als nazorgers verandert dan het één en ander. De BFWV heeft hier afgelopen oktober een avond voor georganiseerd waar de overkoepelende instantie Boeren Natuur uitleen heeft gezet wat dit betekend voor de veehouders.

Jaap van Lingen heeft deze avond bijgewoond en kan er meer over vertellen.

Verder was er een voordracht over predatie en hoe deze zoveel mogelijk te beperken.

Beide onderwerpen staan intussen op onze website www.vogelwachtbolsward.nl.

Samenwerking tussen veehouder en nazorgers is van groot belang.

De nazorger attendeert de veehouder op nesten en jonge vogels bij eventueel te plannen landbouwslagen. Van de nazorger mag worden verwacht dat hij oog heeft voor de te plannen werkzaamheden van de veehouder en hem attendeert op het feit dat het soms erg gewenst is om een maaibeurt even uit te stellen in verband met veel jonge vogels. Vaak kan de veehouder voor deze uitgestelde maaidatum nog extra subsidie aanvragen.

(de Reiger als predator)

De veehouder seint op zijn beurt de nazorger tijdig in als hij gaat maaien of bemesten.

Het gebeurt nog regelmatig dat een veehouder belt dat ze morgen gaan be-

(de Kraai als predator)

mesten of maaien. Dan is het voor een nazorger bijna niet meer te regelen dat hij op tijd vrij is voor nazorg of de vliegende brigade inschakelt. Veel nazorgers hebben gewoon hun werk en kunnen niet plotseling opdraven voor nazorg. Dus tijdig overleg is zeer wenselijk.

Verder is onze vliegende brigade hoog nodig aan nieuwe leden toe. Meld u aan voor dit mooie werk. Info bij Watze Terra, zie personalia van deze gids.

BFWV bestuur.

Bijzonder was dit afgelopen jaar de opmerking van onze voorzitter van de BFWV. Hij stelt voor dat veehouders kosteloos, op vijf procent van hun landerijen, maatregelen moeten nemen die een positieve invloed op de weidevogelpopulatie hebben. Als meest praktische invulling ziet hij randenbeheer.

Dit is de eerste keer dat we van de BFWV horen dat offeren de enige manier is om de weidevogel een kans te geven. Van de politiek hoeven de vogels niets te verwachten. Dat de publieke opinie de vee-

houders vrijwillig zal bewegen om weidevogel-vriendelijker te boeren is ook niet veel te verwachten. Kortom het geld regeert en dus zal subsidieverstrekking het enige middel zijn om de weidevogelpopulatie in Friesland te versterken.

Dat hierbij nu al akkoord wordt gegaan met de invoering van kerngebieden en daarbuiten de weidevogel het wel kan vergeten is naar mijn mening de zoveelste gemiste kans, ook voor de BFVW.

Randenbeheer bij intensieve veeteeltbedrijven heeft geen enkel nut, het

(de Ekster als predator)

gaat om het totaal plaatje voor een geschikt biotoop. Onze wacht heeft al acht jaar geleden al een praatstuk gemaakt over gedwongen offeren van weidegrond ten gunste van de weidevogels. Nu gaat de BFVW schoorvoetend ook die richting, maar veel te laat!

Overdracht functie nazorg coördinator.

Dit is, als nazorg coördinator veldwerk, mijn laatste wapenfeit. Mijn functie wordt overgenomen door Marco van Spanning, die al bestuurslid is. Hij neemt dus een dubbele taak op zich. Dit omdat niemand anders binnen onze wacht deze functie wilde overnemen. Een zorgelijke ontwikkeling.

Vanaf deze plaats wens ik Marco veel succes met de nieuwe functie.

Philip de Vries.

Walinga Hoveniers

voor al uw snoeiwerkzaamheden

leibomen - fruitbomen - sierheesters - boomsingels

het maken van een meerjaren plan: zodat uw tuin niet kaal hoeft te zijn

vraag het de vakman

nu ook takkenversnipperaar in de verhuur

0515-577238 - Bolsward

of kijk eens op: **walingatuinen.nl**

Zorgenkindjes in het moderne boerenland

*Door Halbe Hettema,
Leeuwarder Courant
3 december 2014.*

Watervogels en boerenlandvogels zijn zorgenkindjes, ze gaan onverminderd hun ondergang tegemoet. Het is een enorm slagveld, er geldt een alarmfase. Vogelbescherming Nederland reageert met zware termen op de nieuwe vogelbalans die zaterdag in Ede werd gepresenteerd.

Daar is alle reden voor, ook al blijkt dat het met een groot aantal vogelsoorten wel goed gaat. Wie alle plussen minnen tegen elkaar wegstreept kan tot de conclusie komen dat de boel aardig in balans is. Maar zo werkt het niet. Het is mooi dat een soort als grote zilvereiger in opkomst is en dat de velduil een fantastisch broedseizoen achter de rug heeft,

Allemaal mooie initiatieven, maar op kleine schaal.

maar het neemt de zorgen om de andere vogels niet weg. Het punt is dat ons land een grote verantwoordelijkheid heeft voor bepaalde vogelsoorten. Voor vogels die een groot deel

op Nederland zijn aange-
wezen.

Neem bijvoorbeeld de duin en kustvogels. Daar gaat het volgens de Vogelbalans niet goed mee. Ronduit slecht is het gesteld met de soorten die specialisten van heide en boerenland worden genoemd. In de natte heidegebieden is de stand van de wintertaling meer dan gehalveerd, van de wulp is nog maar 10 procent over.

Op het boerenland is volgens Vogelbescherming zelfs sprake van een slagveld. De problemen, zijn zeker voor Friesland, al langer bekend. De onder-

(dode Grutto kuikens)

zoekers zetten de trends nog maar eens op een rijtje. Van de soorten die tot de klassieke weidevogels worden gerekend, tonen het afgelopen decennium kievit en schollekster een jaarlijkse afname van 10 procent. Grutto en tureluur gaan ieder jaar nog 3 procent achteruit. Voor grutto, schollekster en watersnip komt het doemscenario in beeld wat eerder patrijs en veldleeuwerik op het boerenland overkwam. Die zijn er al bijna niet meer.

Het probleem is dat hun leefgebied ongeschikt is geraakt. Vogelbescherming richt zijn pijlen daarom op de landbouw. Het zijn de intensieve landbouw en de melkveehouderij die een slagveld aanrichten onder de boerenlandvogels, stelt de organisatie. Woordvoerder Robert Kwak stelt dat er binnen niet al te lange tijd vogelsoorten zullen uitsterven als die intensieve veehouderij geen halt wordt toegeroepen.

Hoe strijdbaar de woorden van Vogelbescherming ook klinken, het omvormen van de landbouw tot een weidevogelvriendelijk sector wordt steeds moeilijker. Het melkquotum verdwijnt, boerenbedrijven spelen daarop in door meer te produceren en zullen intensief gaan werken.

Gelukkig zijn er uitzonderingen. In onze eigen provincie bijvoorbeeld, waar individuele boeren in 'parcels' van gebieden aan weidevogel beheer doen. En er is provinciaal beleid gemaakt dat agrarische natuurverenigingen in kerngebieden van weidevogels steunt. Burgerinitiatief Kening fan 'e Greide profileert zich daarbij als hoeder van het oude, weidevogelrijke cultuurlandschap.

Op landelijk niveau voert Vogelbescherming Neder-

land campagne met het project Red de Rijke Weide. Dat levert al mooie voorbeelden op van hoe het wel kan.

Het zijn allemaal mooie initiatieven, maar het probleem blijft dat ze op te kleine schaal worden uitgevoerd. Slechts op 5 procent van het totale landbouwareaal wordt actief aan weidevogelbeheer gedaan, meldt Vogelbescherming.

De toekomst zal uitwijzen of dat voldoende is voor de behoud van de kievit, grutto, scholekster en tureluur.

Comfortabel Lopen

**Schoenen*
**Podothérapie*
**Pedicure*

BLEEKER schoenen

MODE IN PASVORM

Jongemastraat 7 (t/o het Stadhuis) Bolsward
Telefoon: 0515 - 572584 www.bleekerschoenen.nl

Maatschap Fysiotherapie Franekestraat 20 Bolsward

www.fysiotherapiebolsward.nl

Project Plas Dras, Oeverwaluwwand en Vogelkijkhut

Op dit moment is een werkgroep (Gosse Hofstra en Philip de Vries) druk doende met de voorbereidingen van een oeverwaluwwand en de bouw van een vogelkijkhut. Wij hebben hier hulp bij van Rutger de Lange en Joop Ykema.

Beide worden geplaatst tegenover het meertje aan de rondweg. Grenzend aan het land van bio-boer Brandsma. Brandsma gaat hier een flinke Plas-Dras aanleggen. Vanuit de te plaatsen vogelkijkhut heeft de Bolswarder bevolking een mooi uitzicht op de vogels in de Plas-Dras en aan de andere kant over het meertje aan de rondweg.

De zwaluuwwand komt op de plek van de bestaande

vleermuisgrot welke al jaren onbewoond is. We kunnen de vloer hiervan gebruiken als fundering voor de betonelementen die de wand vormen.

Zwaluwen kunnen zo mooi over de Hartwerdervaart direct aanvliegen op de wand. Voor de vulling van de vlieggaten wordt speciaal zand/klei gebruikt.

Rutger de Lange heeft samen met Philip de Vries de vogelkijkhut ontworpen en we proberen om deze te laten bouwen door de leerlingen van het Marne College. Ons doel is een praktijklesmoment voor de VMBO leerlingen van de grond te krijgen. Rutger heeft de bouwtekening en de situatieschets voor deze hut gemaakt.

Verder zijn we druk doende met sponsorwerving. Dit wil Joop Ykema wel op zich nemen.

Al met al wordt dit een hele investering voor onze wacht en het toegezegde budget gaat wel overschreden worden. We hopen met behulp van sponsoring en fondswerwing de begroting sluitend te maken.

Gosse Hofstra is druk in de weer met de gemeente SWF en de aannemer die de zwaluuwwand gaat plaatsen.

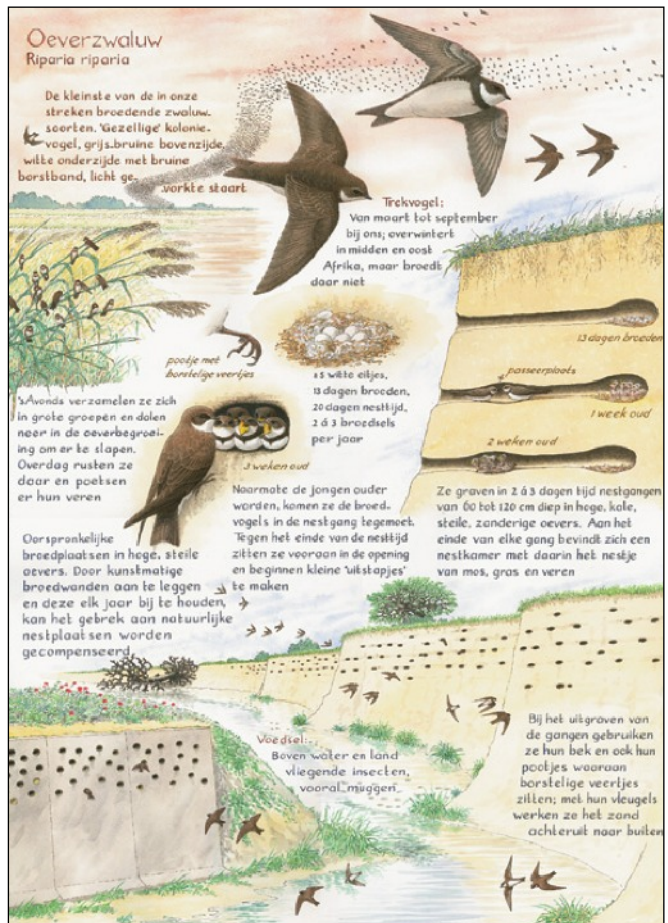

Foto zwaluuwwand G. Hofstra

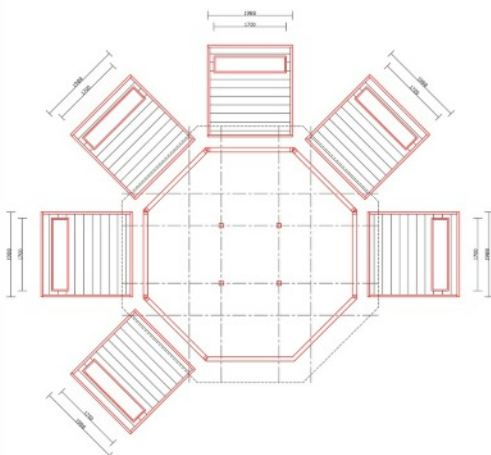
Vergunningen en toezeggingen moeten worden geregeld. Als alles is gerealiseerd willen we dit mooie initiatief van onze wacht gaan promoten in de plaatselijk krant en op de basisscholen. We proberen mooie wandplaten en informatie borden te plaatsen, zodat bezoekers kunnen zien welke vogels hier aanwezig kunnen zijn. Ook info over de oeverzwaluw wordt op een informatiebord getoond.

Te zijner tijd hebben we wel hulp nodig van leden van onze wacht om de vogelkijkhut te plaatsen en zwaluwwand af te werken. Ook voor onderhoud is hulp van harte welkom.

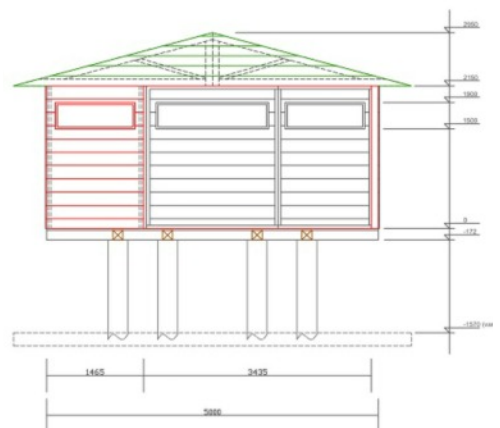
Gosse Hofstra en Philip de Vries.

Plattegrond met zij-schutpanelen

Vooraanzicht (vanaf dijk)

De Wolk Glas B.V.
De Wymerts 2E, 8701 WT Bolsward
www.dewolkglas.nl
www.jaloezieglas.nl

De Wolk Glas voor al uw glaswerk!

**De Wolk Glas:
sinds 1996 producent van
isolatieglas & jaloezieglas**

De Wolk Glas is geen tussenhandel, maar produceert zelf isolatieglas & jaloezieglas in eigen fabriek met de modernste machines en onder de hoogste kwaliteitseisen.

Of u nu een klein stukje enkelglas nodig heeft of uw complete woning wilt beglazen u bent bij ons altijd van harte welkom, ook voor advies of bezichtiging van onze showroom kunt u bij ons altijd vrijblijvend terecht.

- ✓ Isolatieglas HR++
- ✓ Spiegels
- ✓ Gelaagd veiligheidsglas
- ✓ Zonwerend glas
- ✓ Hardglazen deuren
- ✓ Brandwerend glas
- ✓ Glas in Lood
- ✓ Enkel glas
- ✓ Monumenten glas
- ✓ Voorzetramen
- ✓ Plexi glas
- ✓ Figuurglas
- ✓ Draadglas
- ✓ Geluidswerend glas
- ✓ Isolatieglas met roeden
- ✓ Beglazingsmaterialen

**Bekijk nu het productieproces op onze website
dewolkglas.nl**

Glasvervanging van alle soorten glas!

Onze eigen professionele glas schade-/herstelservice staat garant voor een snelle service maar ook met de hoogste kwaliteit. Wij kunnen isolatieglas binnen 24 uur produceren dus u zit nooit lang met glasschade.

- ✓ Eigen fabriek
- ✓ Ontwerp en montage
- ✓ Hoogste kwaliteit
- ✓ Snelle service
- ✓ Totaalleverancier

De Wolk Glas B.V.
De Wymerts 2E, 8701 WT Bolsward
www.dewolkglas.nl

Glasvervanging!
0515-576796
info@dewolkglas.nl

Aanvraag plasdras Familie Brandsma, Bolsward

Inleiding

Het creëren van nieuwe plasdras gebieden zal als de omgevingsfactoren kloppen diverse steltlopers aantrekken. Grutto's scholeksters, tureluur, kemphanen, maar ook de kleine plevier, voelen zich aangetrokken door plasdrasgebieden. Daarnaast zijn er nog diverse andere weidevogels die op plasdrasgebieden afkomen. Dat komt vanwege de voeding die in de bodem te vinden is. Tevens dienen de plasdrasgebieden als veilige verzamelen slaapplek voor weidevogels.

Aanleg plasdras Familie Brandsma

Dit jaar wil de familie Brandsma een plasdras situatie aanleggen. Al voor de aanleg van de vijvers ten westen van hun perceel zijn er plannen ontstaan om de vele weidevogels die zich op de percelen bevinden een (nog) betere habitat te geven. De omliggende percelen worden biologisch beheerd, er wordt al meer dan drie decennia actief rekening gehouden met de weidevogels.

Het perceel is circa 2,3 ha groot en wordt omringd door deels buiten- en deels binnenwater. Het buitenwater ligt boven het maaiveld, het binnenwater ligt

onder het maaiveld. Het perceel is licht komvormig, het is de afgegraven terp van Ugoclooster.

Hoewel de woonwijk en de rondweg vlakbij liggen, ondervinden de weidevogels hier geen hinder van. De naastgelegen vijvers zijn met 1 meter diepte te diep voor weidevogels.

Aan de west en zuidkant ligt een hoge wal. Tussen deze wal en het perceel ligt een diepe sloot. Door deze specifieke situatie is verstoring door wandelaars en/of honden vrijwel uitgesloten. De familie Brandsma gaat in overleg

hoog waterpeil. Daarbinnen ligt een sloot met lager peil. Het perceel wordt rondom opgehoogd om de komvorming te waarborgen. Het waterpeil in de sloten wordt niet beïnvloed. Het perceel ligt vlak. Het aanleggen van de plasdras houdt in dat een deel van het perceel gedurende een korte periode achter elkaar in een of meer seizoenen onder een laag water staat van minimaal 5 cm tot maximaal 20 cm (zie tekening 2) boven het maaiveld. De plasdras ligt voor het grootste gedeelte van de tijd net droog.

(Perceel waarop plasdras wordt aangelegd met op de achtergrond het talud waarachter buitenwater ligt.)

met de stad Bolsward, de vogelwacht en het praktijkonderwijs zoeken naar de mogelijkheden om gezamenlijk een vogelkijkhut neer te zetten op de hoge wal. Dit te meer omdat er wandelpaden zijn aangelegd waarbij door veel wandelaars aangegeven wordt hoe zeer zij genieten van de aanwezige weidevogels. De locatie van het onderhavige perceel is ten oosten van de rondweg om de stad Bolsward. Buiten om het perceel heen ligt een wal met

Onderhoud

Na de incubatietijd van 15 juni wordt het water middels Het openlaten van een dam in de sloot afgevoerd. Na het opdrogen van de plasdras zal het nog een aantal weken duren voordat er voldoende gras staat om te maaien. De plasdras wordt zeker één keer in het jaar gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. Dit om te voorkomen dat de plasdras volgroeit met riet en andere grassoorten.

Doelstellingen en te verwachten effecten

De plasdras is een prima verblijf- en voedselplaats voor allerlei weidevogels. De tijdelijke hoge waterstand drijft de bodemfauna naar de oppervlakte. Deze komt daardoor binnen het bereik van de weidevogels. Door het grasland na verloop van tijd weer droog te zetten herstelt de bodemfauna

zich. Het perceel is na een jaar weer geschikt als voedselgebied. Doordat de natte situatie tijdelijk is, is het perceel buiten de plasdras periode nog wel bruikbaar voor het bedrijf.

- Vroeg voorjaar: Gericht op de voedselvoorziening en slaapplaats van de naar noordelijker streken doortrekkende weidevogels.
- Voorjaar: Gericht op de voedselvoorziening en

slaapplaats van broedvogels en hun jongen.

- Laat voorjaar: Bedoeld voor de voedselvoorziening en slaapplaats van weidevogels na hun broedperiode.

Deze plasdras situatie biedt veel weidevogels een veilige plek om te verblijven vooral 's nachts. Predatoren kunnen de vogels namelijk niet onopgemerkt door het water naderen.

Oude situatie van het plasdras perceel, gezien vanaf het talud.

Nieuwe situatie van het plasdras perceel, gezien vanaf overkant vijver.

*Een stem
hebben in
ons beleid*

*die doorklinkt
in de
samenleving.*

Samen zijn we de coöperatieve Rabobank.

De coöperatieve Rabobank bankiert niet voor aandeelhouders maar voor klant en samenleving. Als lid van de Rabobank heeft u een stem in het beleid van de bank én in de wijze waarop we onze samenleving samen sterker maken.

Word lid via rabobank.nl/sneek-zwf

Samen sterker

Rabobank

De Winterkoning

De winterkoning of vaak winterkoninkje (*Troglodytes troglodytes*, in het Fries *Tomke*) is de enige Europese winterkoningsoort.

Kenmerken

Het is een klein gedrongen, zandbruin vogeltje van bijna tien centimeter met een opgewipt staartje. Zijn zang is helder, met vibrerende scherpe trillers. De lichaamslengte bedraagt 9 tot 10 cm.

Leefwijze

Winterkoninkjes eten voornamelijk insecten en spinnen.

Voortplanting

Ze kunnen tot drie nesten per jaar hebben, met vijf à acht jongen per nest. Deze nesten worden in het voorjaar door het mannetje gemaakt, in heggen, struiken en takkenbossen op een hoogte van ongeveer een meter boven de grond. Hij maakt er meestal ook meerdere per territorium.

Verspreiding en leefgebied

Hij behoort tot een familie waarvan alle andere soorten uitsluitend in Amerika voorkomen. De (gewone) winterkoning komt voor in grote delen van Noord-Amerika en verder in Europa (inclusief IJsland), Azië en Noord-Afrika. Binnen dit gebied worden 29 ondersoorten onderscheiden.

De winterkoning heeft zich aangepast aan zowel bosrijke als open gebieden zoals boomloze eilanden. Verder broedt de vogel in parken en tuinen. Belangrijk is dat zich ergens dichte struwelen bevinden zoals heggen, braamstruiken of dichte vegetaties

bij water. De winterkoning is in Nederland en België een van de meest algemene vogelsoorten.

Status

De winterkoning heeft een enorm groot verspreidingsgebied en daardoor is de kans op de status kwetsbaar (voor uitsterven) uiterst gering. De grootte van de populatie werd in 2004 geschat op 40 miljoen individuen. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat de soort in aantal achteruit gaat. Om deze redenen staat de winterkoning als niet bedreigd op de rode lijst.

Eelco de Lange

Kramer

JUWELIER HORLOGER OPTICIEN

Marktstraat 11 Bolsward
Telefoon 0515 – 572553
“Waar de blauwe bril uithangt”

*Voor het mooiste geschenk
Dat U zich bedenken kunt*

Gouden Sieraden	Horloges	Zilveren Sieraden
--------------------	----------	----------------------

Gezellig kiezen ... Voordelig kopen

Het mooiste pak, de beste broek, een strijkvrij
shirt of een goede jas...Sinds 1898 vindt u aan de
Rijkstraat de beste kwaliteit in mannenmode en...
met de grenzeloze service van weleer die u verdiend!

MM

Max
mannenmode

met max meer man

Rijkstraat 6 | 8701 KJ Bolsward | (0515) 57 23 02 | www.max-mode.nl

sinds 1898

Overnachten | Lunchen | Dineren | Vergaderingen | Groepsdiners | Feesten

Marktplein 5, 8701 KG Bolsward
0515-572220, info@wijnbergbolsward.nl

www.wijnbergbolsward.nl

Commissie Educatie

BFVW jeugd

Handige tips en weetjes

Als je regelmatig in het veld komt en aan nazorg doet, beleef je van alles. Maar ook onderweg naar school of dichtbij huis kun je veel dingen tegenkomen.

Voor al in het voorjaar is de natuur prachtig maar je ontdekt vast ook minder mooie dingen, zoals de vele dode beesten langs of op de weg.

Meestal zijn het **woerden**, dat zijn jonge mannetjes eenden die allemaal met hetzelfde vrouwtje willen paren. In hun drift vergeten ze alles om zich heen en hebben alleen nog maar oog voor dat ene vrouwtje. Zo komen ze onder een auto terecht en worden doodgedrened. In een droge periode zijn het vaak foeragerende vogels die door de trilling van het langs denderende verkeer in de berm, veel te dicht langs de snelweg, een wormpje proberen te bemachtigen. Niet alleen **vogels** maar ook **hazen, egels, katten, steenmarters, dassen, otters, vossen enz.** worden **maar al te vaak als verkeersslachtoffer langs de snelweg gevonden.**

Het is triest en het stemt je beslist niet vrolijk. Toch zul je vast ook wel een beetje nieuwsgierig zijn om een schuw beest, dat zich overdag niet zo makkelijk laat zien, eens van dichtbij te bekijken.

Is het een vogel dan kijk je natuurlijk eerst om wat voor soort het gaat. Je let goed op de poten van het beest, misschien zijn ze geringd. De nummers op een metalen ring of een kleurcode kunnen belangrijke, bruikbare gegevens opleveren voor het vogelstation in Wageningen. Als je de ring-

gegevens doorgeeft via www.grieland.nl krijg jij zelf ook automatisch alle informatie binnen over de vogel.

Maar wat ga je eerst doen als je een verkeersslachtoffer vindt?

Als het geen gevaar oplevert voor jezelf en andere weggebruikers leg je het dier, met alle respect voor de natuur, netjes in de berm zodat er geen andere weggebruikers overheen kunnen rijden. **Pak het nooit met je blote handen van de weg.** Gebruik altijd een rubberen handschoen, een oude lap of krant **in verband met ziektes en parasieten.**

Soms is het dier nog in een bijzondere goede staat en nog helemaal intact. Je vindt het zonde om zo'n mooi beest zo maar te laten liggen. Misschien een idee om het te laten prepareren. Maar pas op: veel mensen weten niet dat je een dier uit de natuur niet in bezit mag hebben en zelfs niet mag vervoeren. Dat geldt niet alleen voor beschermde dieren maar ook voor het kleine musje, het is allemaal strafbaar. Je kunt er een flinke boete voor krijgen. Als je echter met een geldige identiteitskaart en de naam van een erkend preparateur naar het dichtstbijzijnde politiebureau gaat, zullen zij je een vervoersbewijs verstrekken. De preparateur moet zich ook weer kunnen verantwoorden. Dit zijn allemaal dingen die misschien erg handig zijn om te weten.

Tekst en foto's:
Janny Kamstra-Werkhoven
(commissie educatie)

Iedere keer besteden wij op de een of andere wijze aandacht in ons magazine aan de jeugd. Want de jeugd heeft de toekomst, ook wat de BFVW aangaat.

Kijk ook eens op onze website, www.bfvw.nl, voor informatie en foto's voor een spreekbeurt of werkstuk!

Preparateur aan het werk om een scholekster op te zetten.

De nummers en kleurcode op de ring van een scholeksterpoot kunnen van belang zijn voor het vogelringstation in Wageningen.
Geef ze door via www.griel.nl.

Doodgereden woerd, helaas al in staat van ontbinding.

Doodgereden steenmarter op de Lauwersseewel.

Een gewonde scholekster.

Deze vos werd gevangen in de omgeving van Oosternijkerk.
Gebruik altijd een handschoen, oude doek, plastic zak of krant om een dood beest op te pakken.

Scholeksters broeden steeds vaker op platte daken in dorpen en steden.
Deze jonge pul heeft een dodelijke val gemaakt van een verzorgingshuis in Dokkum.

De Velduil

Deze afgelopen nazorgperiode bij Bote de Boer een velduilnest met 7 eieren met succes groot gebracht, EN geringd! (zie ook de voorpagina en artikel in de Vanellus vanellus).

Dit had heel wat voeten in de aarde, omdat het gras (wat anders tot 15 juni bleef staan) nu tot eind augustus moest blijven staan. Intussen ligt het dan al en is het compleet verrot.

Door het aaisykjen wist ik wat een velduil was. Er zijn genoeg aaisikers die

nog nooit een velduil hebben gezien. En de velduil had ook nog 7 jongen. Prachtig was het.

Daarnaast ook de subsidies geregeld en alle controles gedaan voor de provincie van enkele andere nesten in Raerd, helaas is één

daarvan door predatie verloren gegaan, het andere nest met 3 jongen (uit een nest van 4 eieren) is ook geringd.

Ook heb ik Sander Veenstra van Natuurmonumenten meegeholpen om de 5 jongen die geboren zijn op Skrok bij Easterein te ringen.

Verbouwen of nieuw?

Bel ons voor bouwtechnisch advies en een vrijblijvende offerte. Al meer dan 90 jaar zijn wij het adres voor verbouw of nieuwbouw van woningen, boerderijen, bedrijfsgebouwen en diverse restauratiewerkzaamheden.

HUITEMA VALLINGA BV

Bel voor een afspraak!

Bouwend Nederland
de vereniging van bouw- en installatiebedrijven

BOUW GARANT

Hichtumerweg 2 8701 PG Bolsward t.0515-572516 f.0515-573533 E-mail info@huitemabv.nl

Nu ben ik samen met 2 onderzoekers (Jaring de Roos en Johannes Fokkens) bezig geweest om onderzoek te doen naar ransuilen. Hiervoor heb ik ook enkele foto's gemaakt.

Het grote aantal uilen en andere muizeneters had een goed jaar, want de muizen liepen mij zelfs over de laarzen heen in het land. Zie ook www.FrieslandAktueel.nl

Naast de kievit, de skries en de tsjirk heb ik ook de uilen in mijn hart gesloten. Wat een fantastische vogel die muisstil vliegt en jaagt.

Jan H. Kroese

Werkgroep Kerkuilen

Jappie van der Meer is in juni geopereerd, daarom kon hij dit jaar helaas niet mee. Durk Bakker heeft vogelwachter Marco van Spanning gevraagd om mee te gaan de uilen nesten te controleren. Ewout was dit jaar ook verhinderd vanwege drukke werkzaamheden aan zijn woning.

vijf 2^e broedsels met 29 jongen en zelfs 1 nest met 10 jongen. Een record voor onze regio met totaal 89 jongen wat een fantastisch resultaat is.

Ook vlakbij Bolsward hebben we nu zeker 3 broedsels. Tevens troffen wij ransuiljongen aan en 1 nest met 3 jonge steenuilen. Ook constateerden

Drie weken lang was hij in Afrika, op zoek naar de grutto. Haije Valkema uit Oudega (SWF) is diep onder de indruk van wat hij daar zag.

HALBE HETTEMA

Samen met collega-onderzoeker Jos Hooijmeijer uit Koudum trok Valkema door Senegal, Mauritanië en Guinee-Bissau. Hij leerde er niet alleen veel over het winterverblijf van de vogels, maar ook over het leven van de lokale bevolking.

Hij kwam bij mensen in de dorpen over de vloer, sliep er en gebruikte er de maaltijd. „Mei syn allen ite út ien grutte panne. De bewenners sels mei de hannen, wy as gasten mei in leppel.” Het zag er wat ongewoon uit. „Mar it wie wol lekker.”

Om te begrijpen waarom het slecht gaat met de grutto, reizen onderzoekers de vogel achterna. Want kennis vergaren draagt bij aan de bescherming van de vogels, is het idee. De missie naar Afrika is geslaagd, want Valkema en Hooijmeijer kregen er de gelegenheid duizenden grutto's te observeren.

Dat was voor een groot deel te danken aan hun gids, de Senegalese studente Khady Gueye. Met een beurs van het Young Graduates Research Project krijgt zij de kans onderzoek naar grutto's te doen. In het voorjaar was ze in Nederland om te zien hoe en waar de grutto's broeden, in eigen land volgt ze de vogels in de winter.

Dat werpt zijn vruchten af. Gueye

Bron LC: Lees verder op pag. 33

De werkgroep ging 20 mei al op pad aangezien er sprake was van een overschot aan muizen en dat leverde veel jongen op. Eind mei vlogen in veel gevallen de jongen al door de boerderij.

Bij de eerste ronde langs 60 nestkasten leverde al 12 broedplaatsen met 55 jongen op, waarvan 1 nest met 7 jongen!

Bij de 2^e ronde waren er

wij dat er veel velduilen in de buurt waren.

We hebben Marco gevraagd of hij ons team wil versterken en daar stemde hij mee in.

Hierdoor zijn Durk, Ewout en ik verzekerd dat we nog vele jaren de kerkuilen kunnen beschermen en ervan kunnen genieten bij het bezoek aan de boer. Altijd weer een verrassing.

Jappie van der Meer.

Natuurverhaal: Waarom de houtduif 'rotte koe' zegt

U denkt dat de houtduif "roekoe, roekoe" roept, maar als u goed luistert, hoort u dat hij iets anders zegt. Wat hij roept en hoe dat zo gekomen is, leest u

ten naar frisse lucht en ruimte.

Toen de stortregens stoppen vroeg Noach aan de vogels een vrijwilliger om op onderzoek uit te gaan. Was het water al aan het zakken? Viel er al weer land droog? De grote, sterke, witte raaf stelde zich direct beschikbaar, maar verkwanselde zijn opdracht en veranderde als straf in een zwarte, krassende vogel. Ook de ijsvogel dacht alleen aan zichzelf toen hij de vrijheid in de diep blauwe lucht

Ark en vloog over de uitgestrekte wateren. Al snel zag hij wat groen op het droogvallende bergland. Daar aangekomen was hij geschokt door alle verdronken dieren die hij zag liggen. Hij trippelde over het sompige land, waar het bloed van de dode dieren vermengd was met het water van de overstroming. Sindsdien zijn de poten van de duif rood.

De trouwe vogel was niet vergeten dat hij een belangrijke opdracht had te vervullen. Hij trok een

YKEMA OPTIEK

OPTICIEN CONTACTLENSPECIALIST

Marktplaats 4

8701 KG Bolsward

T (0515) 57 76 01

E info@ykema-optiek.nl

I www.ykema-optiek.nl

E 3
 3 W M
 W 3 E M
 M 3 E M

in dit oude verhaal over de Ark van Noach. En dan begrijpt u ook waarom de duif sindsdien rode poten heeft.

Op de Ark van Noach leefden de overlevenden van de grootste watersnoodramp in de geschiedenis dicht op elkaar. Van ieder dier was er een man en een vrouw aan boord. Na de eindeloze regenbuien klaarde de lucht op. Ze konden niet wachten tot het water zakte, ze snak-

voelde en werd veroordeeld tot een kwetsbaar leven op het water. Noach was boos en teleurgesteld in hen.

"Drie aal een scheepsrecht" zei hij tegen zijn vrouw, "ik ga het nog één keer proberen."

Hij dacht diep na welke vogel het meest geschikt zou zijn en hij besloot de zachtaardige duif op onderzoek uit te sturen. Met veel geklapper steeg de wat lompe vogel op van de

takje met groene bladeren van de boom en vloog er mee terug naar de Ark. Noach was blij verrast dat de duif zo snel terug kwam met het bewijs dat het water zakte en het leven zich hernam. "Vertel me wat je onderweg hebt gezien," vroeg Noach de duif.

Deze was nog te verbijsd en in de war over alle dode dieren onderweg. Hij mompelde alleen maar "rotte koe, rotte koe, Toch

was Noach trots op de houtduif die de hoop mee terug had genomen en zei: "Duif, voortaan ben jij het symbool van hoop en nieuw leven na moeilijke tijden."

Ondanks deze eer is de houtduif zijn ervaring tot op heden nog niet te boven gekomen.

Nog altijd heeft hij rode poten en roept hij nog steeds "rotte koe, rotte koe, rotte koe".

Er zijn 4 bekende soorten duiven: de grote houtduif met de witte hals vlek en witte vleugelbanden en de kleinere, grijze holenduif. De bekende stadskuif heeft als voor ouders de rots duif. Tenslotte is er de kleine, licht bruine Turkse tortel. De houtduif is een echt groepsdier en zit vooral in parken, tuinen en het liefst in graan- en maisakkers. Het zijn uitstekende vliegers. Als ze opvliegen is het luide ge-

klapper van de vleugels goed hoorbaar. Het klinkt heel lomp en onhandig, maar dat is het niet. De vleugels klappen boven en onder het lichaam tegen elkaar. Ze leggen meestal slechts 2 eieren per keer, maar kunnen wel 3 nesten groot brengen. Buizerd, havik en sperwers zijn dol op duiven.

Eelco de Lange

N°5
STUDIO
CHANTAL

t. (0515) 58 03 03

e. haarstudioypmabolsward@home.nl

Tellingen en waarnemingen Eelco Brandenburg

De redactie van de jaargids van Vogelwacht Bolsward en het bestuur zijn de heer E. Brandenburg wederom zeer dankbaar voor zijn medewerking en inspanningen.

Interessante wetenswaardigheden over de **Huiszwaluw** (*Delichon urbicum*)

De naam is een combinatie van het griekse woord *chelidon* = zwaluw en het latijnse *urbicus* wat stads c.q. dorps betekent.

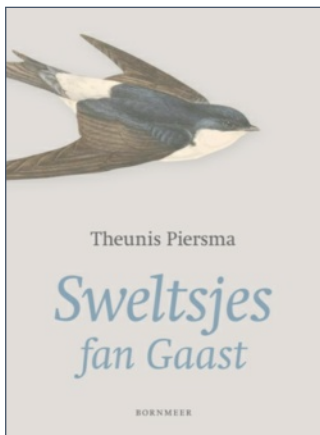
De Duitse naam *Mehlschwalbe* dankt de vogel aan z'n helder witte onderzijde, als had hij spreekwoordelijk in meel gezeten, zeer goed gekozen dus.

Afgelopen zomer tijdens onze vakantie in, toepasselijk Brandenburg, (Oost-Duitsland) heb ik ook daar weer enige kolonies geteld.

Tijdens de trek naar o.a. Kameroen kan hij 1000 km **per dag** of meer afleggen.

Het boek "Sweltjes fan Gaast" van hoogleraar Theunis Piersma is een absolute aanrader en het gaat beslist niet alleen over de zwaluwen in zijn dorp! Er is een Frie-

se- en een Nederlandstalige uitgave.

Ondanks een erg mooie zomer betrekkelijk weinig 2e legsels, waarschijnlijk heeft dit te maken met het toch ontbreken of schaars voorkomen van bepaalde insecten, misschien zal de Rijks Universiteit Groningen dit gaan onderzoeken. Aasvliegen zoals b.v. Brom- en Vleesvliegen lusten ze graag.

Een miljoen Europese Huiszwaluwen zijn geringd, maar slechts **21** zijn er teruggevonden!

Huiszwaluwen met jongen slapen op het nest echter als dit nog niet klaar is zijn ze laat op de avond en vooral 's nachts vertrokken, de rietvelden in óf net als in Afrika in de lucht? Dat blijft nog een geheim!

Ze pakken in de lucht zwevende witte veertjes voor

leest in Afrika de kleurringen af die grutto's in Europa om de poten kregen. Valkema: „Sa witte wy dat der skriezen binne dy't al in pear winters efterinoar op it selde plak yn Senegal komme.” Voordeel is ook dat Gueye precies weet waar de vogels zitten: „Wy koenen gewoan by har oanskowe.”

De reis ging van Dakar naar nationaal park Djoudj, eerst aan de Senegalese kant, later in Mauritanië. Via opnieuw Senegal kwam Guinee-Bissau nog aan de beurt.

Het valt niet altijd mee in het overzichtelijke landschap de grutto's te vinden. „It is dêr sa grut, sa kompleks en sa ûnfoarspelber.” Dan speelt de geluksfactor een rol. Zoals in Mauritanië, waar ze vanuit de auto een valk zagen overvliegen die een groep van meer dan 2000 grutto's de lucht injoeg. De verblijfplaats was direct duidelijk. Valkema: „Dat wie in boppeslach.”

En dat in een gebied dat Valkema omschrijft als „in prachtige wrâld”. In een delta, waterrijk met meertjes vol uitbundig bloeiende waterlelies en met enorme aantallen vogels. Ze zagen ook duizenden zomertalingen. „Safolle ha'k net earder byinoar sjoen”, vertelt de onderzoeker.

Om de potringen van de grutto's af te kunnen lezen, moesten ze de wildernis in. Wadend door een slenk, waarvan een lokale begeleider vertelde dat er geen krokodillen zaten. „Dêr fertrouden wy dan mar op. De man gie sels ek mei...”

In de drie weken lazen de onderzoekers van 110 grutto's de potringen af, van zo'n 94 individuen. Het waren vogels van Nederlandse onderzoeksprojecten, maar ook uit Duitsland, Frankrijk en Spanje. Met deze score zijn ze „dik tefreden”. Valkema zag grutto's terug die hij zelf in eigen land als jonge vogels ringde. „Fûgels dy't ik by Aldegea yn de hannen hân ha, seach ik hjir werom. 6000 kilometer fierderop.”

Een belangrijke les die ze konden trekken na het observeren van de vogels is dat de grutto's niets te kort komen in de winter. Ze hebben de Sahara moeten oversteken, zitten nog maar vier maanden in Afrika en hebben een ruiperiode meegemaakt, maar zijn nu al op gewicht. „It binne

Bron LC: Lees verder op pag. 37

de bekleding van hun nesten, want deze werken desinfecterend.

Bijgaand de resultaten van mijn **Huiszwaluwen-inventarisaties** in het wachtgebied van de Vogelwacht Bolsward e.o.

De resultaten in het wachtgebied Bolsward e.o. laten gelukkig een stijging van 44 bewoonde nesten ten opzichte van 2013 zien:

Wolsum van 20 naar 37 waarvan verreweg de meesten aan een **leegstaande** woning!

(volgend jaar dus afwachten);

Exmorra ging van 25 naar 30;

Schettens van 7 naar 9.

Oeverzwaluwen (Riparia riparia) De naam is afgeleid van het latijnse woord ripa = oever en hier speelt zich precies het leven van deze soort af. Hij is de

Witte Kwikstaart: Eind maart / begin april een slaapplaats bij de Ugolaan Bolsward van zo'n 40 ex.

Grote Zilverreiger

Op 1 september telde ik maar liefst 75 ex. op de slaapplaats omgeving Makkum, voor een deel zijn dit vogels uit Oost- en Zuid-Europa wier broedsel meestal mislukt is.

Peter's Hout B.V.

Houthandel • Timmerfabriek • Deurencentrum • Bouwmaterialen • Tuinartikelen

De Marne 36, 8701 PT Bolsward • Telefoon 0515 - 576501 • Telefax 0515 - 575045 • www.petershout.nl • info@petershout.nl

Ik kwam op 197 uit (was dus 153) een winst van 28,8%.

In totaal heb ik in de regio **559** bewoonde nesten geteld, inclusief twee nieuw ontdekte maar al enige jaren bestaande kolonies. Tzamen goed voor maar liefst 90 bezette nesten, een vooruitgang van 19,9%! uiteraard de zojuist genoemde 2 kolonies buiten beschouwing gelaten.

Alle plaatsen weer per **fiets** gedaan!

Bolsward steeg heel licht van 54 naar 56;

Tjerkwerd steeg behoorlijk, namelijk van 47 naar 65;

sprinter onder de zwaluwen en kan bij de jacht op insecten tot ongeveer 50 km per uur vliegen.

Eindelijk weer een verbetering in Nijland, van 18 nestelende paren naar 25, exact het aantal uit 2012.

Wat betreft de Boerenzwaluw:

Op de 3 locaties aan de rand van Bolsward in 2013:

50 nesten (ca. 48 broedparen was 39).

Ook 15 digitale nestkaarten voor Sovon gemaakt, ten einde het broedsucces of het ontbreken daarvan te meten.

Zwarte Roodstaart: Vier territoria precies zoals in 2013.

Er zat ook een Franse vogel tussen: deze werd als nestjong geringd op 16 mei 2009 bij het Lac de Grand-Lieu, afstand 1031 km, verstreken tijd 5 jaar en 2,5 maand.

Op 16 september telden mijn vrouw en ik het ongelooflijke aantal van **116** voor de slaapplaatstelling voor Sovon.

Ransuil, Zeven broedgevallen:

In de naaste omgeving van Bolsward 2x, ook 2 maal in Bolsward.

Voorts Hartwerd, Tjerkwerd en Parrega ieder 1x. In het seizoen 2013/2014 voor de 7^e maal op rij deelgenomen aan de winterinventarisatie (de z.g. roestplaatsen): in to-

Altijd in de buurt

Iedereen verdient een bank in de buurt.
Daarom heeft RegioBank Zelfstandig Adviseurs in dorpen
en kleine steden. Gewoon, een kantoor om de hoek met
een bekend gezicht. Bij ons regelt u uw geldzaken zoals u dat wilt.
Op kantoor, via internet of app. RegioBank is altijd dichtbij.

Wij zijn uw bank. **RegioBank**

Zelfstandig Adviseur

attentiv

Attentiv A Boskma B.V.

Kleine Dijklaakker 45

8701 HX Bolsward

T 0515-580402

E boskma.bv@attentiv.nl

I www.solideverzekerd.nl

Dwarsnoord 21 - Tel: 0515-541517 - Workum

't Sud 128 - Tel: 0515-542507 - Workum

Marktstraat 4 - Tel: 0515-572698 - Bolsward

www.bakkerijvanderwerf.nl

taal wederom circa 43 grotere- en kleinere dorpen en steden afgezocht: ongeveer 138 Ransuilen gevonden, totaal in heel Friesland slechts 707, het jaar ervoor 828. Dus twee bar slechte seizoenen.

In 2011/2012 hadden we (want mijn vrouw levert ook een flinke bijdrage!) nog 217! Het totale aantal in onze provincie was toen 1187.

De jaren 2008/2009 en 2010/2011 waren echter toppers, beide malen ruim 1680!

Laten we hopen dat 2014/2015 een stuk beter zal zijn door het hoge aantal muizen in voorjaar /zomer 2014.

Velduil

Bij Bolsward een mislukt broedgeval, Cnossenlaan; bij Tjerkwerd geslaagd **vooral** dankzij Jan Kroese en natuurlijk Bote de Boer!

In de buurt van Arum waarschijnlijk ook. Totaal waren er ongeveer 70 broedpogingen in Nederland waarvan in onze provincie liefst bijna 50! Uiteraard lang niet allemaal geslaagd.

Doorgaans ligt het nationale aantal tussen de 20 en hooguit 30.

Blauwborst

Begin april maar liefst drie (en tegelijk) zingende mannetjes bij de plasjes langs de Ugolaan, in 2012 één territorium.

Grote Gele Kwikstaart

In de wintermaanden was deze soort weer met 1 ex. (soms 2) aanwezig bij de waterzuivering.

Slechtvalk

Martinikerk e.o.

De "vaste" vogel is na 30 november 2013 niet meer gezien, wellicht doodgegaan want in de maanden december 2013, januari en februari 2014 zo goed als geen waarnemingen, behalve op b.v. 25-1 en 7-2. Pas sinds begin maart 2014 weer permanent een exemplaar aanwezig dat rond 21 april vertrokken is. Op 15 september 2014 weer terug.

Leucistische Huismus

i.p.v. een Albino zoals vermeld in het Bolswards Nieuwsblad eind mei, bij de fam. Monsma in Eekwerd I. Een leucistische c.q. bontvormige vogel (een tekort aan pigment, erfelijke kleurafwijking) is geheel of gedeeltelijk wit óf pastel = zachte kleur b.v. Lichtgeel **maar** poot-, snavel én oogkleur zijn normaal! Deze vogels hebben wel een normale

overleving. Albinistisch: geheel of gedeeltelijk wit of pastel (zie hierboven) echter met roze pooten/of snavelkleur en rode ogen. De predatie is bij hen hoger, vooral op het platteland.

Verder melanistisch: te veel melanine (= zwarte kleurstof) te veel pigment dus zwart, het verenkleed

is een stuk donkerder of heel zwart. Genoemde familie heeft de bewuste vogel echter de laatste maanden al niet meer gezien, persoonlijk onderhoud van 25-11; zie de bijgaande foto's van de hand van de heer J. Monsma.

fette skriezen", zo omschrijft Valkema de conditie van de vogels.

De voedselsituatie lijkt dus geen probleem. Dat de grutto's flexibel zijn, werkt ongetwijfeld mee. Ze kunnen prima uit de voeten in erg zoute milieus en op de natte rijstvelden. Dat laatste maakt dat de lokale bevolking niet erg blij is met de gasten. Ze vreten van hun oogst.

Er doen wilde verhalen de ronde over gruttojacht, maar daar hebben Valkema en Hooijmeijer niets van gezien. „Der wie al ien mei in katapult, mar ik kin my net foarstelle dat skriezen dêr slim fan te lijen ha", vertelt Valkema. Wel worden de vogels van de rijstvelden verjaagd. „Dan sjochst in man dy't de hiele dei op in panne slacht om de skriezen fuort te krijen."

Zulke levende vogelverschrikkers ten spijt zien de grutto's kans in de rijstvelden genoeg voedsel te vinden. Dat hebben ze ook nodig, want nog voor de winter in Europa echt voorbij is, trekken ze de Sahara weer over, op weg naar hun tussenstations in Spanje en Portugal. Daar wacht Valkema ze weer op.

Bron LC: Lees verder op pag. 38

Hotel "De Groene weide"

Ger & Hilly van Dillen

snekerstraat 2
8701 XD Bolsward

tel. 0515-572284
fax 0515-577073

e-mail info@hoteldegroeneweide.nl
website www.hoteldegroeneweide.nl

Tenslotte voor de aardigheid enkele ringmeldingen:

Op 7 oktober zaten er bij Laad en Zaad weer ca. 400 **Kleine Rietganzen** waaronder een mannetje die op 27 maart 2012 in Denemarken: Vest Stadil Fjord, afstand 740 km werd geringd, ik zag hem wat eerder, nl. op 28 september bij de spoorweg onder Greonterp, en 3 dagen daarvoor was hij nog in Denemarken!

Verder een wijfje dat op 3 augustus 2008 van een ring werd voorzien op Spitsbergen, afstand zo'n 2750 km! Ik zag haar eerder: 9-10-10 bij Oudegaw., 24-11-11 bij Dedgum (Arkum) en precies een jaar geleden (7-10-13) bij: Laad en Zaad van plaatstrouw gesproken!

Op 14 november bij Doniaburen dichtbij het oude Tolhuis aan de oude zeedijk naar Workum een groepje van slechts 13 **Brandganzen** waarbij 2 geringde dieren, dit keer

niet eens uit Siberië of van het Zweedse eiland Gotland, maar afkomstig van de kleine Noorse populatie: beiden geringd juli 2012 in de omgeving van Oslo. Beiden hadden een ongeringde partner en geen jongen.

Op 2-2-2014 bij de Eekwerdlaanbrug een **Zilvermeeuw**, als 2^e kalenderjaar op 19-3-2011 van een ring voorzien bij Pitsea Landfill Site, Essex Engeland, afstand 382 km.

Op 3 februari 2014 was er een **Kokmeeuw** uit Litouwen bij de tennisbaan te Bolsward: Als nestjong geringd op 27 juni 2011 bij Klaipėda afstand 1048 km, verstreken tijd: 952 dagen.

Op 15 juni 2014 zag ik in de Workumerwaard een **Grutto**, die begin mei 2005 daar ook werd geringd.

Verder een **Lepelaar**: deze werd eind mei 1994 als

nestjong geringd op Ter-schelling. Ik zag de vogel op 5 april 2014 bij Ferwerd; hij is nu dus al ruim **20** jaar; en was o.a. in februari 2004 in Spanje, Huelva afstand 2400 km en in maart 2010 in Frankrijk: Seine Maritime afstand 680 km.

Ik hoop de wacht wederom van dienst te zijn geweest.

Elco Brandenburg

Volgende bestemming: Portugal

Haije Valkema volgt dit winterseizoen de trek van de grutto. Hij was al in Spanje, is nu net terug uit Afrika en wacht de vogels aan het eind van de winter op in Portugal, waar ze een tussenstop maken. In het vroege voorjaar verwelkomt hij ze in het Landje van Geijssel in Noord-Holland, een bekende verzamelpaats van net gearriveerde grutto's. De Leeuwarder Courant doet na elke reis verslag van Valkema's belevenissen. Zelf houdt hij een weblog bij:
>www.keningfanegreide.nl

Bron LC.

Marmmer - Graniet - Leisteen

Steenhouwerij en natuursteenhandel

Vloer- en wandtegels • Aanrechtbladen
Vensterbanken • Tegellijmen
Grafmonumenten • Etc.

MARNE
NATUURSTEEN BV

Bedrijvenpark de Marne 8 • BOLSWARD
www.marne-natuursteen.nl • Tel. 0515-573712

Van de Penningmeester

Het aantal leden en donateurs op dit moment is 354. (we buorkje wol wat achterût)

Het aantal geregistreerde nazorgers is 74.

Het aantal jeugdleden heb ik op dit moment geen zicht op, maar loopt in aantallen wel achteruit.

Gemiddelde afdrachten van de wacht:

BFVW x aantal leden €3,50. Dit was afgelopen jaar €1235,50 en €450,00 voor de nazorgpassen.

Wintervoer gemiddeld tussen €150,00 en €300,00. Afhankelijk van de winter. Vogelhokjes, die regelmatig vervangen moeten worden en eenden korven bestellen we bij de BFVW. Gemiddeld een uitgave van €200,00 op jaarbasis.

Sponsoring Fûgelhelling en Fûgelpits elk €50,00 op jaarbasis.

Sponsoring Sovon gemiddeld ook €50,00.

Aan jeugdactiviteiten zijn we per jaar ca. € 75,00 kwijt, tot nu toe.

We gaan dit jaar en volgend jaar flink investeren in de bouw van een oeverzwaluwwand, vogelkijkhut en de promotie van dit project voor met name de jeugd op de basisscholen in ons wacht gebied. Met behulp van sponsoring en fondswerving hopen we dit project tot stand te brengen.

Gosse Hofstra.

Sigarenmagazijn P. Landskroon

Ook voor ...

Staatsloten Lotto/Toto

KOOP BIJ ONZE ADVERTEERDERS

Zij hebben mede mogelijk gemaakt dat wij dit jaarverslag uit konden geven.

 KAP SALON MARKUS www.kapsalonmarkus.nl	 Kleine Dijklaar 14 8701 HW Bolsward t (0515) 57 46 04 m (06) 519 600 77 info@kapsalonmarkus.nl Afspraak: _____
---	--

Flipper de gans krijgt van Siep een tweede kans

Op een avond ging ik met Durk Bakker op weg om de uilenkasten te controleren en kwamen we in Witmarsum bij Siep Zeinstra terecht. De uilenkast was bovenop een zoldertje. Helaas geen braakballen of dode muizen in de bak, geen activiteit dus. Boven de uilenkast zat een nest van een winterkoninkje, een pracht gezicht. Wij zaten het even goed te bekijken, waarop Siep zei: ik heb nog veel meer nesten om het huis en met trots liet hij alle 11 nestkastjes zien in zijn achtertuin en de merel die onder de dakgoot van zijn schuurtje zat te broeden. Toen begon ik pas te beseffen wat een passie hij voor de natuur heeft. Natuurlijk moesten wij ook nog zijn gans flipper zien. Waar hij dan ook trots mee op de foto staat. Maar achter deze gans

schuilt een geweldig verhaal. Siep vertelde dat er bij de burens ganzen zaten te broeden in de scheidingsloot. Hij besloot even te kijken hoe het met het nest was. Er lagen allemaal eieren in de sloot, het nest was verlaten,

maar er lag nog 1 gescheurd ei in het nest. Hij besloot het ei mee te nemen naar huis. Thuis aangekomen pelde hij voorzichtig het ei, waar een klein piekje uit tevoorschijn kwam. Er zat

weinig leven in het beestje. Hij legde het piekje in een doos met een warmtelamp erboven met de gedachte: „als hij het red heeft hij mazzel”. Na een paar uur kwam het kopje wat omhoog en werd het tijd om te voeren en gaf hij het piekje fokmiddel voor kippen. Na een paar weken dit gedaan te hebben, ging het harstikke goed met de gans, die ondertussen de naam Flipper had gekregen. Flipper ging verhuizen naar het hok met de warmtelamp. Uiteindelijk is het een mooie volwassen vrouwtjes gans geworden en leeft zij in alle vrijheid. Flipper kan gaan staan waar ze wil, maar blijft altijd in de buurt van haar vertrouwde “baasje”. Zelf vind ik dit prachtig als iemand zich zo inzet voor de natuur en hij vertelde het met zoveel passie, dat ik het een bijzonder verhaal vond.

Marco van Spanning

**RUUD HARINGA
TWEEWIELERS**

Bolsward 0515-572717

Nazorgcijfers per rayon (hoofdsoorten)

RAYON	VOGELWACHTERS	OPP ha	JAAR	KIEVIT		SCHOLEK.		GRUTTO		TUREL.	
				pa	ne	pa	ne	pa	ne	pa	ne
1	Vliegende brigade 0629230697	98									
2	R. Postma 06-25110907	64	2012	9		4		6		4	
	J.W. Postma		2013	1	1	5	5	3	3		
			2014	0	0	0	0	0	0	0	0
3	R.O. Stoelinga 0515-573822	50	2012	9		3		11		4	
	F.R. Kroontje		2013	10	9	4	4	10	7	6	4
			2014	9	9	3	3	9	9	6	6
4	A. Nagel 0515-572135	46	2012	7		9					
			2013	3	3	5	5				
			2014	4	4	4	4	0	0	1	1
5	S. de Boer 0515-569672	67	2012	6		3		4		1	
			2013	14	14	4	4	1	1	1	1
			2014	2	0	0	0	0	0	0	0
6	A. Nagel 0515-572135	36	2012	1				5			
			2013	1	1			4			
			2014	0	0	0	0	0	0	0	0
7	E. Rosenau 06-13464297	114	2012	8		5		5		1	
	A. Knol		2013	3		6		5		2	
	C. Knol		2014	0	0	1	0	0	0	1	0
8	S. Witteveen 0515-574908	62	2012	1		6		19		5	
	A. de Vries		2013	5		5		21		6	
	R. Witteveen		2014	0	0	6	0	7	0	5	0
9	Vliegende brigade 0629230697	64									
10	Bij rayon 25	40									
11	Vliegende brigade 0629230697	66									
12	W. Terra 06-29230697	116	2012	3				3		1	
			2013	5	5	1	1	2	2	1	1
			2014	15	15	4	4	0	0	0	0
13	B. Scheffers 0515-575220	53	2012	5		4		29		3	
	A. Velting		2013	4	4	4	4	34	33	3	3
			2014	1	1	0	0	12	12	0	0
14	J. de Boer 06-11095532	88	2012								
			2013								
			2014								
15	A. van der Wagen 0515-573717	53	2012	17		13		1		2	
			2013	13	13	8	8			2	1
			2014	11	11	10	9	0	0	0	0
16	Vrij rayon	32									
17	C. Noordhuis 0515-577866	51	2012	5		2		5		2	
	W. Palstra		2013	1	1	3	2	6	5	2	1
	M. Scheltinga		2014	4	4	3	3	6	5	2	2
18	J. Hibma 0517-531230	55	2012								
	R. Hibma		2013								
	S. Hibma		2014								
19	A. Harstra 0517-521106	75	2012	5		3		2		2	
	Sj. Harstra		2013	12	4	7	2	6	1	3	
	J. Reitsma		2014	0	0	0	0	0	0	0	0
20	J. Douna 0517-531532	199	2012	13		3		5		1	
	G. Douna		2013	10	10	4	4	4	2	3	3
			2014	5	5	3	3	4	4	1	1
21	J. Douna 0517-531532	38	2012			1					
	G. Douna		2013								
			2014	0		0		0		0	

**UW
HOUTEN
VLOER WEER
ALS
NIEUW**

SPECIALIST IN VLOERRENOVATIE

www.thoutenvloertje.nl

Jongemastraat 51 8701 JC Bolsward Tel/ 0515 58 04 82 info@thoutenvloertje.nl

RAYON	VOGELWACHTERS	OPP ha	JAAR	KIEVIT		SCHOLEK.		GRUTTO		TUREL.	
				pa	ne	pa	ne	pa	ne	pa	ne
22	Vliegende brigade 0629230697	100									
23	J. H. Kroese 0515-576827 R. Kroese	93	2012	10		6		12		1	
			2013	14	7	11	10	34	21	12	2
			2014	21	21	18	18	57	54	19	13
24	C. Knol 0515-575503	27	2012					1			
			2013								
			2014	0		0		0		0	
25+10	R. Reinsma 0517-531203 A. Reinsma - Douna	36	2012	15		6		9		2	
			2013	18	18	8	8	7	6	4	2
			2014	15	15	6	6	4	4	5	5
26	C. Knol 0515-575503	34	2012			2		2			
			2013								
			2014	0		0		0		0	
27	E. de Lange 0515-576188 Ph de Vries R. de Lange	60	2012	15		11		5		5	
			2013	16	4	6	3	9	2	3	1
			2014	16	13	11	7	7	0	3	2
28	G. Eijer 0517-532316 D. Eijer	101	2012	5		3		12		2	1
			2013	8	8	6	6	10	10	3	3
			2014	13	13	8	8	10	10	4	4
29	A. Groeneveld 0515-852332 S. Vellinga B. Veenstra	206	2012	8		5		3		1	
			2013	15	11	7	6	3	3	1	1
			2014	14	14	4	4	1	1	1	1
30	Vliegende brigade 0629230697	117									
31	U. vd Zee 0515-574989 A. Niemarkt M. Niemarkt	70	2012	9		2		13		5	
			2013	13	7	4		14	2	9	
			2014	12	0	8	0	17	0	5	0
33	P. vd Meer 0515-569518 H.W. vd Meer	60	2012	7				1			
			2013								
			2014	0		0		0		0	
34	J. Adema 0515-569734 A.L. Adema	133	2012	18				9		6	
			2013	15	15	7	7	11	11	3	3
			2014	21	0	5	0	8	0	3	0
35	T. R. Bijlsma 0515-576108	35	2012			1					
			2013								
			2014	0		0		0		0	
36	J. Ykema 0515-575951 L. Okkema	68	2012	2		1		15		4	
			2013	6	6	2	2	13	9	2	2
			2014	3	3	0	0	8	8	2	2
37	M. Lemstra 0515-576350	42	2012	1		6		2			
			2013								
			2014	3	0	6	0	0	0	0	0
38	K. Ypma- 0515-574040 Hylkema	65	2012								
			2013	12	12	3	3				
			2014	0	0	0	0	0	0	0	0
39	Vliegende brigade 0629230697	33									
40	S. Reijenga 0515-569314 J. Reijenga	44	2012	1		3		1		2	
			2013	1	1	2	2	1	1	1	1
			2014	0	0	0	0	0	0	0	0
41	Vliegende brigade 0629230697	57									
42	K. Ypma- 0515-574040 Hylkema M. Ypma K. Ypma	26	2012								
			2013	2	2			3	3	2	2
			2014	10	10	0	0	0	0	0	0
43	A. Nagel 0515-572135	46	2012								
			2013	1	1			3		1	1
			2014	4	4	0	0	1	1	0	0

HANZE ZONWERING BV

Specialisten in:

- Buitenzonwering • raamdecoratie
• rolluiken • garagedeuren
• veranda • overkapping
• shutters • reparatie/onderhoud

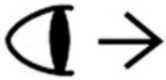
**Raam decoratie
20% korting
op maatwerk**

Vraag naar de voorwaarden

Zaterdags geopend vanaf 1 febr. tot 1 sept. van 13.30-16.30 uur
Sint Jansstraat 10, 8701 KZ Bolsward, Tel. 0515-575122

Kijk op de site voor actieprijzen:
www.hanzezonwering.nl

RAYON	VOGELWACHTERS		OPP ha	JAAR	KIEVIT		SCHOLEK.		GRUTTO		TUREL.	
					pa	ne	pa	ne	pa	ne	pa	ne
44	J. van Lingen A. van Lingen	0515-579097	59	2012					1			
				2013	1	1	3	2	8	1	1	
				2014	1		0		0		0	
45	R. Bakker J. van Lingen M. Bakker	0515-579508	61	2012	7		3		6		4	
				2013	13	7	2	1	7	2	2	1
				2014	15	15	3	3	5	1	1	0
47	J. Ykema	0515-575951	30	2012								
				2013	1		1	1	1		1	1
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
48	J. de Vries	0515-572401	72	2012								
				2013								
				2014								
49	J. Steringa	0515-573747	25	2012			1		1			
				2013								
				2014								
50	J. van Abbema R. van Abbema Joh. van Abbema	0517-531868	48	2012	17		4		1		1	
				2013								
				2014	9	9	4	4	6	6	0	0
51	J. Blanksma A. Eisma	0515-579487	27	2012	3		4		3			
				2013	4	1	2		3		2	
				2014	4	4	4	4	4	4	0	0
52	Vliegende brigade 0629230697		82									
53	Vliegende brigade 0629230697		27									
54	G. Speerstra A. Speerstra	0515-569973	27	2012								
				2013								
				2014	1	1	0	0	0	0	0	0
55	G. Hofstra J. Ykema	0515-579471	101	2012	3				5		2	
				2013	5		2		7		2	
				2014	2	1	0	0	6	0	5	0
56	Vrij rayon		50									
57	Y. de Boer K. de Boer	0515-580260	59	2012	10		5		11		2	
				2013								
				2014	3	0	5	0	11	0	1	0
58	K. Ypma K. Ypma- Hylkema M. Ypma	0515-575599	42	2012								
				2013								
				2014	0	0	0	0	2	0	0	0
59	L. Okkema	0515-577228	40	2012	3		1		2			
				2013	14	14	2	2	1			
				2014	14	14	0	0	2	0	0	0
60	Vliegende brigade 0629230697	0629230697	36	2013	3	2	2	1	7		4	
				2014	4	4	0	0	0	0	0	0
61	J. vd Wal L. de Boer	0515-574219	61	2012	2				3		2	
				2013	10	8	3	1	8	1	2	
				2014	2	0	2	0	2	0	1	0
62	J. de Vries	0515-572401	48	2012	1		1		2			
				2013	6	5	3	3				
				2014	5	5	1	0	0	0	0	0
64	E. Kramer	06-41384415	64	2012	3		1		4			
				2013								
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
65	R. Keur	0515-573257	47	2012								
				2013			4					
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
66	M. Ypma	0515-574040	18	2012								
				2013	18	18	9	9	26	19	6	3
				2014	3	3	3	3	11	9	0	0

 EIZE WIERSMA
V A K F O T O G R A F I E

Die andere fotograaf

Bolsward 0515 574013
www.eizewiersma.nl

AAN ALLE LEDEN EN DONATEURS

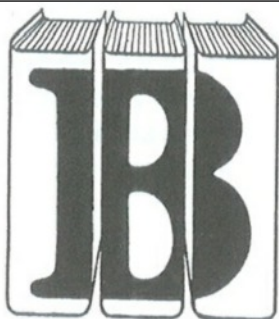
WANNEER U GAAT VERHUIZEN

GRAAG TIJDIG UW ADRESWIJZIGING

DOORGEVEN AAN G. HOFSTRA

0515-579471

vogelwachtbolsward@outlook.com

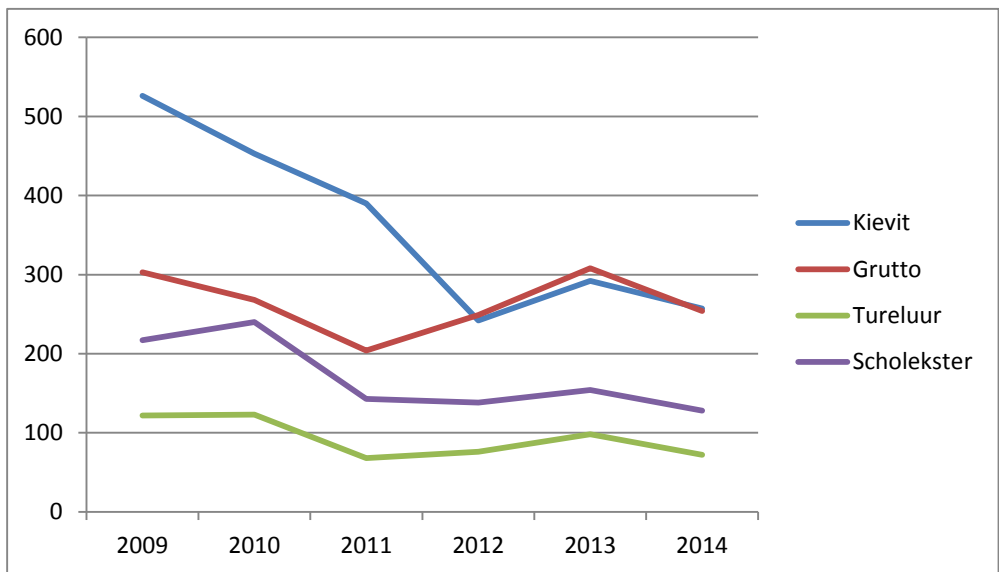

HET BOEKHUIS
boek en kantoorboekhandel

Appelmarkt 6 Noard 17
8701 KH Bolsward 8711 AA Workum
Tel. (0515) 57 77 17 Tel. (0515) 54 13 14
www.hetboekhuis.nl

RAYON	VOGELWACHTERS		OPP ha	JAAR	KIEVIT		SCHOLEK.		GRUTTO		TUREL.	
					pa	ne	pa	ne	pa	ne	pa	ne
67	Vrij rayon		36									
68	B. Bakker	06-52723736	59	2012								
	W.J. Bakker			2013								
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
69	R. Postma	06-25110907	47	2012								
	W. Postma			2013								
				2014	0	0	0	0	0	0	0	0
70	Vliegende brigade 0629230697		75									
71	Vliegende brigade 0629230697		25									
72	G. Hofstra	0515-579471	38	2012	4		1					
				2013	2							
				2014	2	1	0	0	0	0	0	0
73	M. van Spanning		21	2012	2		8		16		1	
	06-42753632			2013	10	10	6	6	29	29	3	3
				2014	5	5	3	3	42	42	1	1
17A	J. de Vries	0515-572401	51	2012	3		2		5		4	
				2013	2	2	3	3	1		1	1
				2014	4	4	3	3	11	11	5	5
60A	E. Rosenau	06-13464297	6	2012								
				2013								
				2014								

Grafiek vogelwacht Bolsward 2009 - 2014

Doet Fryslân genoeg voor de kievit?

Door Nynke Smedeman, Leeuwarder Courant 3 december 2014.

Weet de provincie zeker dat het met de kievit zo goed gaat dat eierrapen verantwoord is? Of is voorzichtigheid beter, nu de vogelstand onder druk lijkt te staan?

Het provinciebestuur kreeg dinsdag 2 december 2014 bij de Raad van State een spervuur aan vragen over zich heen. De faunabescherming klopte aan bij 's lands hoogste

rechtscollège om het eierrapen te stoppen.

De provincie verleend de Bond Friese Vogelwachten ontheffing om een jaarlijks vastgesteld aantal eieren te mogen rapen.

„Sinds 2009 is de kievitstand stabiel gebleven. Er is dus geen enkele reden voor een tijdelijke stop”, aldus advocaat Hans van Ophem namens de provincie.

Dat referentiejaar 2009 een erg slecht kievitsjaar was, moest hij desgevraagd wel toegeven.

„En dus zegt het helemaal niets dat het sindsdien niet veel slechter is gegaan. Als dat al zo is”, zei advocaat Bondine Klootstra van de Faunabescherming.

„De vogel staat onder druk”, aldus staatsraad Johan van den Gronden, „is het dan niet verstandig om maatregelen die schadelijk zijn tijdelijk op te schorten?” Volgens de provincie is dat te kort door de bocht.

Slagerij De Boer

Het adres voor:
 Barbecue - Gourmet - Regionaal rundvlees
 Friberne varkensvlees
 Friese droge worst

Jongemastraat 35, 8701 JB Bolsward
 telefoon 0515 - 573795

**Friesche Ambachtelijke
 SLAGER**

Ambachtelijk lekker

DE BOER
 WOON & PROJECTINRICHTING

N.J. DE BOER
M 06 53932040

SNEKERPOORT 13-15
8701 HK BOLSWARD
T 0515-573200

INFO@DEBOERWONINGINRICHTING.NL
WWW.DEBOERWONINGINRICHTING.NL

De Faunabescherming vreest het ontstaan van witte plekken. „Wij krijgen signalen dat kieviten op bepaalde plekken aan het uitsterven zijn.”

„Er zijn geen probleemgebieden”, reageerde advocaat Van Ophem, „er worden overal voldoende eieren gevonden.”

Hij gebruikte Franeker als voorbeeld, waar de vogel naar verluidt het slechtst af is in de provincie.

„En zelfs daar zijn nog 600 broedparen.”

„Maar wat als het eerst 6000 waren?”, vroeg staatsraad Maria Vlasblom, die wilde weten hoeveel het er tien jaar

geleden waren. Die cijfers heeft de provincie niet, „maar de afgelopen vijf of zes jaar is het wel met een paar honderd verminderd”, erkende Van Ophem.

De Faunabescherming wil verder inzicht in de telgegevens, maar dat weigert de provincie. Bureau Sovon, landelijk expert op weidevogelterrein, houdt dat bij en daarmee is de betrouwbaarheid voor de provincie bewezen. Een poging van Faunabescherming om Sovon zelf onderzoek te laten doen, strandde op een verbod van de provincie.

De Faunabescherming wil een absolute ondergrens, zodat rapen verboden

wordt als de vogelstand daaronder belandt. Daar wil de provincie niets van weten. „Er kan altijd iets gebeuren, bijvoorbeeld heel slecht weer, waardoor je een slecht jaar hebt. Het is niet vanzelfsprekend dat je dan niet mag rapen.”

Eerder gaf de Raad van State Fryslân al opdracht de zaak goed te volgen en zo nodig een tijdelijk stop te gelasten, zo merkte staatsraad Vlasblom op.

De provincie bekijkt de zaak op langere termijn, zo legde Van Ophem uit. „Een achteruitgang kan voorkomen, maar het gaat erom of de vogel op langere termijn levensvatbaar is.”

VOLG ONS OP

HANS TE WIERIKE EN

Ambachtelijke Schoenmakerij

Hans te Wierike

Grootzand 11, 8701 JX Bolsward

Geopend: di – vr: 9.00 - 17.00 uur. za: 9.00 - 14.00 uur

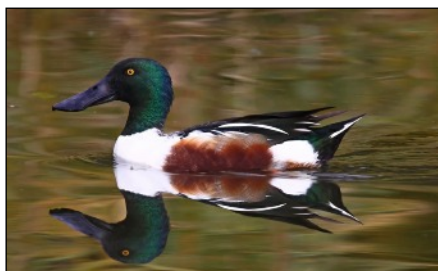
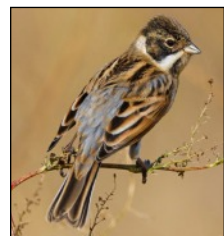
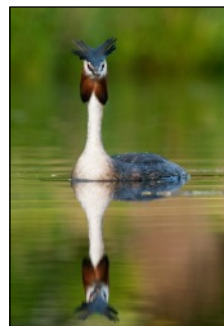
Tel: 0515-573171

Overige soorten in ons wachtgebied

Overzicht overige soorten in ons wachtgebied.

Soort	Aantal	Opmerking
Wilde eend	66	
Meerkoet	64	
Veldleeuwerik	10	
Fuut	10	
Watehoen	10	
Bergeend	10	
Knobbelzwaan	6	
Slobeend	4	
Rietgors	4	
Kuifeend	3	
Torenvalk	2	
Grauwe gans	2	
Ransuil	2	
Zwarte kraai	1	
Graspieper	1	
Gele kwikstaart	1	
Bruine kiekendief	1	
Velduil	1	Rayon 23
Krakeend	1	
Buizerd	1	
Ekster	1	
Kerkuil	1	

Bijzonderheden: een paartje velduil in rayon 23 bij B. de Boer in Tjerkwerd.

Na gedane arbeid, lekker genieten.....

Lunter's Warenhuis
Appelmarkt 15 Bolsward

